

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 70 Lei

Pe un an . . . 36 Lei

Pe trei luni . . . 18 Lei

Un exemplar 50 bani

TELEFON P. ORAȘ SI

CERURBAN No 750

ROMÂNUL

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Str. Românuului 1/a.

Inserțiunile se primesc
la administrație și se ta-
xează conform tarifului.

MANUSCRIPTELE
NU SE ÎNAPOIAZĂ.

„Guvernul competențelor”.

Să spunem în primul nostru articol de ieri, că guvernul nu se poate retrage decât pe o cale binecuvântată, sau atunci când el a avut de a se mai bucura de încrederea națiunii și aceasta numai atunci când se știe în mod bine stabilit cine e merit să ia succedea cabinetului demisionat.

Cupându-ne de modul cum s'a ajuns la ceea ce în circulație a svonurilor relative la guvernare, stabileam de asemenea că discuțiile avute în cameră și chestia unui atentat care guvernul nu poate fi făcut responsabil pot constitui motive destul de puternice și serioase pentru a determina îndepărtarea guvernului.

O piedecă și mai serioasă însă se ridică în fața noastră când se examinează în mod imparțial chestia atât de dificilă a succesiunii la guvernare.

Un guvern eșit din sânul federației opoziției, nu s'ar putea face în momentul acesta pentru motive pe care le-am arătat cu unele prilejuri în coloanele acestui ziar și în special pentru considerațiunea că în momentul acesta nu există o atmosferă favorabilă pentru un guvern, în condițiile de față.

De ce nu este curioasă de necesitatea venirii la putere a unui guvern eșit din rândurile federației și nici în rândurile acesteia nu există coeziunea și solidaritatea organică, care ar da putință partidelor opoziției federate să-și ia greaua răspundere a guvernării?

Federația nu poate găsi în rândurile sale sursă de coeziune și de solidaritate de care să se bazeze mai sus, de oare ce ea a căutat tot mai mult să facă guvernului o opoziție violentă și plină de intransigențe, decât să se pregătească armonios pentru momentul eventual de veniri la conducerea țării.

De celelalte partide de opoziție, unele nu au știut să pună la dispoziție puterea de oare ce din cauza evenimentelor recente ale războiului nu pot avea înțelegerea necesară, iar alte partide consideră că este mai practic să caute să se organizeze puternic pentru o viitoare guvernare, decât să primească astăzi o sarcină ce ar apărea greu pe umerii organizației.

Atunci în mod necesar și luminos, în cazul în care actualul guvern ar fi silit să se retragă, să știe că nevoia formării unui guvern din partea țării ce țara are mai bun, mai competent și mai cinstit, din tot ceea ce ar putea să realizeze cu mai multă forță și cu mai multă înaltă calitate rasei și geniul național. Situația aceasta ar fi în adevăr minunată, și în mod sigur și de natură să aducă țării foloșele mai reale.

Pentru ca soluția aceasta admirabilă să se realizeze însă la îndeplinire, ar trebui ca guvernul acela extraordinar să întrebuințeze oameni cari nu fac nici un lucru care nu are oare ce nu întotdeauna valorile reale și care se găsesc în rândurile aceluia a

cărora ocupație este politica, dar adesea o politică inferioară și lipsită de noblețe, de cugulare și de sentiment.

Atunci se pune însă întrebarea ce atitudine ar avea politicianii de carieră, văzându-se îndepărtați și înlocuiți prin oameni cunoscuți nu prin frământările inutile ale trecutului lor politic, ci prin intelectualitatea lor înaltă și prin activitatea lor socială deosebită și interesată și cinstită.

Formarea unui guvern „al competențelor” ar echivala cu ruperea tradiției de până acum și cu o lovitură teribilă și decisivă dată politicianismului nostru învechit.

Ar fi admirabil în adevăr un guvern al competențelor; în contra guvernului acesta suntem siguri însă că s'ar da lupte înversurate, atacuri vehemente primite din umbra invidiei și a necazului, din umbra inconștienței și prejudecăților.

Un guvern compus numai din competențe și valori, adică un guvern național, în sensul că ar întruni tot ceea ce țara are mai bun, ar atrage asupra sa toate răsunările și toate urâtele sentimente ale politicianilor cari ar apăra cu ultima vehemență drepturile existenței lor făcute din compromisuri și din situații inoventive.

Vom examina într'un viitor articol, care ar putea fi modalitatea formării unui „guvern al competențelor”.

Din culisele politice.

Relațiile tachisto-averescane.

În urma motiunii de încredere ce a fost votată în favoarea guvernului, opoziția prin glasul drului Lupu, a cerut să știe, să se pue la vot o altă motiune de natură să anihileze pe cea dintâi, prin aceea că scopul motiunii opoziționale era să arate intenția cabinetului de a se menține prin cenzură și prin alte măsuri excepționale.

Se știe de asemenea că opoziția reușind să obțină pentru motiune votul nominal, numărul voturilor date în contra opoziției și în consecință favorabile guvernului, a întrecut cu puțin vorbind pe acela al voturilor favorabile motiunii drului Lupu.

Ori cât de mică ar fi fost diferența între voturile date pro și contra motiunii opoziționiste, totuși cea diferență era suficientă pentru a se salva situația guvernului.

Incidentul acesta, va avea urmări însă din alt punct de vedere și anume din acela al viitoarelor raporturi dintre averescani și tachisti.

Cu prilejul votării motiunii drului Lupu, numeroși tachisti au votat contra guvernului, și deci pentru o motiune ce ar fi putut să aibă ca rezultat, în cazul când și-ar fi ajuns scopul, imediata răsturnare a cabinetului, prin punerea în minoritate a acestuia.

Acțiunea tachistilor creiază următoarea situație: ori tachistii au votat contra guvernului, fără să aibă asentiamentul dlui Take Ionescu și atunci acesta trebuie să procedeze la pomenirea cadrelor partidului, ori votarea hostilă guvernului s'a făcut cu învoirea dlui Take Ionescu, și atunci colaborarea tachisto-averescană devine cu totul imposibilă.

Modul cum a fost privită de averescani că-

lătoria dlui Take Ionescu în streimătate și activitatea acestuia ca ministru de externe, cât și deosebirea de vederi dintre ambele partide relativ la politica internă, creiaseră o atmosferă glacială în jurul ideii de colaborare tachisto-averescană și care mai târziu a dus la anunțarea deciziei șefului conservatorilor unioniști de a-și da demisia din cabinet.

Cele petrecute la Cameră, zilele trecute a-gravează și mai mult conflictul tachisto-averescan și îndreaptă prin aceasta lucrurile spre o soluție ce nu mai poate întârzia.

Se știe că la prima încercare de a intra în guvern, în condiții avantajoase, a dlui Take Ionescu, șeful actualului guvern a creat obstacole, ce au lăsat ranchiune ce nu s'au sters nici în urma intrării tachistilor în minister, în condiții ce erau departe de a fi cele visate de aceștia.

Incidentul dela Cameră apare astfel ca achitarea unei polițe mai vechi, act ce este merit să aducă în curând o deslegare a situației și nu numai o simplă încercare de raporturi.

Consolidarea ligei națiunilor.

Amestecul în războiul european al Statelor-Unite americane, a fost decisiv. Pornind dela acest adevăr bine stabilit, fostul președinte al Statelor-Unite, Wilson, după terminarea războiului, s'a crezut în drept să impue voiața sa atât statelor victorioase cât și celor învinse.

Atitudinea aceasta a președintelui Wilson a întâmpinat însă mai multe obstacole, încă dela începutul tratativilor, cari au avut loc, între învingători și învinși, la conferința din Versailles.

Ceeace a urmat este cunoscut: Statele-Unite americane, nu au luat parte activă la tratativele din urmă ale conferinței de pace și au declarat, sub presiunea partidului dlui Wilson, că se simt libere a-și organiza viitoarele cărări politice, fără a ține seamă de interesele speciale ale foștilor aliați.

Această politică, nu a adus Americii roadele materiale și morale, la cari aspirase, iar personalitatea lui Wilson, pe care America și puterile aliate europene o înconjurase cu aureola genilor, a devenit tot mai mică și mai ștearsă.

Principiile politice profesate de Wilson, nu au avut darul să servească în același timp și interesele superioare economice ale Statelor-Unite: filosofia politică a lui Wilson a dat complet fiasco.

Mai realist, și dovedind un mai sincer interes pentru nevoile, cu cari se luptă popoarele europene, succesul lui Wilson, președintele Harding, îndată ce a luat succesiunea, și-a întors privirile spre Europa, spre marile puteri de aici și în special, spre liga națiunilor, spre instituțiunea, menită a reface Europa, a asigura pacea dintre popoarele de aici și a apăra interesele speciale ale diferitelor state.

Harding a rupt cu principiul lui Wilson, exprimat într'un moment de prematură desiluzie, prin care arăta că Statele-Unite după terminarea războiului, nu mai are nici un interes real să se amestece și să influențeze orientarea politică, economică a statelor de dincoace de ocean.

Succesorul lui Wilson, dă evenimentelor din Europa importanța ce li-se cuvine.

În baza acestei concepții politice, noul președ. al Statelor-Unite, îndată ce a luat în mână frânela conducerii, a declarat, că America trebuie să dea în-treg concursul ei, la opera de refacere a statelor europene deoarece situația economică a Americii depinde în mod direct de timpul și felul de restaurare a vieții economice și politice din Europa.

Pentru ca vechiul continent să poată intra pe calea cea adevărată, are nevoie de o organizație ca aceea a ligei națiunilor.

Această ligă, afirmă d. Harding, trebuie să ia însă ființă din înțelegerea și prietenia sinceră a popoarelor europene.

Reprezentantul președintelui Harding, d. Mack

Cormick, a sosit în Europa. Dsa nu face altceva, decât adună informațiile, de care America are nevoie, pentru a preconiza bazele adevăratei alianțe a popoarelor, din care și Statele-Unite, doresc să facă parte și la ale căreia lucrări, doresc să contribuie cu toate forțele lor.

Dacă intenția refacerii Europei și a celorlalte state dăunate de război, va fi sinceră și de o parte și de alta, vom fi fericiți, să asistăm în curând, la marele proces de refacere, care are la bază pe lângă largă jubire de oameni și adevăr, considerarea nevoilor reale ale popoarelor și un intens program de muncă pentru desăvârșirea procesului de evoluție și progres.

In chestia unificării învățământului.

Plângerea generală a profesorilor și a întregului corp didactic din Transilvania, înainte de retragerea din circulație a coroanelor, era, că guvernul nedreptățește o parte din cei mai devotați și mai buni fii ai țării, atunci, când față de colegii lor din vechiul regat, plătiți în lei, cei din nouile teritorii sunt plătiți cu valută depreciată, cu coroanele stampilate de C. D.

Protestările izolate, au luat cu încetul proporțiile protestului colectiv, care s'a terminat cu nesfârșita serie de memorande adresate guvernului, cu interpelările dela cameră și senat — interpelări cari nu au avut nici un rezultat.

După aproape doi ani de târăganare, guvernul a satisfăcut cererea corpului didactic, decretând și sancționând unificarea salariilor și nu peste mult a învățământului.

Dela 1919 Ianuarie, până azi, viața s'a tot scumpit și nu avem încă nici un indiciu serios, că această situație grea, se va îndrepta în curând.

Salariile pe cari corpul didactic le solicita acum doi ani și pe cari guvernul le-a acordat abia acum, — sunt departe de-a satisface trebuințele profesorilor și învățătorilor.

Dintre multe alte neajunsuri de cari suferă legea unificării învățământului, amintim aici doar una, care însă trebuie imediat și complect remediată.

În sensul noii legi, atunci când un profesor, din cauza de boală nu-și poate împlini îndatoririle față de școală, statul nu numai că nu se obligă a întinde mâna de ajutor aceluia, care este cel mai harnic și mai folositor funcționar al său, ci îi aplică o grea și nemeritată pedeapsă: îl obligă, să plătească din lefșoara lui pe suplentul său la catedră, cedând acestuia 60 la sută din leafa sa. Dacă absența profesorului dela catedră nu se datorește unui caz de boală, atunci, cedează supleantului 80 la sută din leafă.

În adresa la mesagiul, care a fost distribuită camerei, în cursul acestei săptămâni se indică un vast program de muncă, și la sfârșit se arată, că tot aceea ce guvernul are de gând să ducă la îndeplinire, se face, în vederea creării unui suflet românesc reinouit și că în acest scop, guvernul se simte dator a da cea mai mare atențiune bisericeii și școlii, cari, în țara noastră s'au dovedit a fi cele două mari suporturi morale ale năzuințelor noastre naționale.

„Școala trebuie să meargă mult mai departe, decât învățătura de carte și nu ne vom da în lături dela nici o jertfă pentru cultura română. Învățământul de toate gradele trebuie supus unei revizuiri temeinice și în concordanță cu nevoile vremii”.

Corpul didactic a fost și este suficient reprezentat în adunarea națională. Acești profesori și învățători, au acum datoria morală, să se facă ecoul justelor pretențiuni ale marelui corp profesoral, care a știut până azi să-și facă datoria față de neam și patrie, cu adevărat eroism.

Promisiunea adunării naționale, făcută Trovanului și națiunii, în sensul că își dă seama de importanța corpului profesoral, ca factor de putere și cultură națională și că în consecință va asigura interesele naționale, făcând orice jertfă pentru ameliorarea situației corpului didactic, — nu trebuie să rămâne doar o promisiune, care să fie uitată în toată luptele dintre partide.

Membrii adunării naționale, cari fac parte

în același timp și din corpul didactic al țării, au datoria să fie la suprafață chestiunea și să insiste pentru rezolvirea ei repede, justă și integrală.

Programa săptămânală a „Cursului de seară, Arad”.

(În Institutul școlii medii „Iosif Viteaz” scara la etajele 8—9).

Luni. Curs de limba română: Exerciții verbale pe baza lecturii. Conjugarea I-a. Dnii prof. I. Dabiciu, L. Rosculeț, Tr. Mager. — Istorie. I. Originea românilor și primele înțebări politice. — II. Viața socială și politică a românilor sub primii domni până la Mircea și Alexandru cel Bun. — III. (20 Dec.) Legăturile domnilor: Mircea cel Bătrân și Alexandru cel Bun cu vecinii. D. prof. Ionescu.

Marti. Curs de limba română (progr.). Pronumele personale (formele scurtate). Exerciții ortografice. Lectura: Popa Tanda, I. Slavici, d. prof. L. Rosculeț. — Chimie: Dizolvare, cristalizare, sublimare. Studiul hidrogenului din punct de vedere cantitativ și calitativ (experiențe). D. prof. Const. Teodorescu.

MERCURI. L. franceză (incep.). Lecture sur la prononciation des mots. Voyelles. Article indéfini. C'est — ce n'est pas. Dra prof. E. Costandachie. — L. franceză (progres). A travers la ville. Au restaurant. D. prof. Jean Decamp.

JOI. Curs de limba română. Exerciții verbale pe baza lecturii. Conjugarea I-a. Dnii prof. I. Dabiciu, L. Rosculeț, Tr. Mager. — Curs de limba franceză (incep.) Lecture sur la prononciation de mots. Pluriel de l'article défini et indéfini. Il y a, il n'y a pas. Nombres. Dra prof. E. Costandachie. — Matematica: Împărțirea numerilor întregi; probleme practice. D. prof. I. Dumitriu.

VINERI. Curs de limba română (progres). Pronumele personale (formele scurtate). Exerciții ortografice. Lectură: Popa Tanda, I. Slavici. D. prof. L. Rosculeț. — Limba franceză (progres). A travers la ville. Au café. D. prof. Jean Decamp.

SÂMBĂTĂ. Botanică. Noțiuni fundamentale din morfologia plantelor. D. prof. M. Musca. — Fizica (9—10) I. Noțiunea fizicii. Stările de agregare a corpurilor. Insușirile generale ale corpurilor. II. Mișcarea uniformă și variată. Mișcarea circulară. Căderea liberă. D. prof. T. Grozescu.

Arad, la 19 Dec. 1920.

DIRECTIUNEA.

Congresul răbinilor ortodoksi.

Luându-se de către d. prim rabin Chaim S. Schor din București, inițiativa convocării unui congres general al tuturor rabinilor ortodoksi, atât din vechiul regat cât și din tinuturile alipite, Transilvania, Banatul, Bucovina, Maramureșul, etc. s'a procedat la fixarea câtorva puncte importante care vor fi dezbătute imediat. Între altele se va stabili unificarea religioasă și o recunoașterea oficială a rabinilor ortodoksi din toată țara, care singuri reprezintă comesiunea mozăică, dat fiind că respectă întotdeauna prescripțiunile legii și au suficiente studii talmudice, spre deosebire de cei reformati. Se va luca de asemenea, pentru crearea câte unei comunități ortodoxe în fiecare oraș al țării. D. prim-rabin Chaim S. Schor a primit din partea marelui rabin Israel Friedman din Buhuși o scrisoare prin care dsa îl încumostește că nu va participa la congresul rabinilor, de diverse nuanțe; alcătuiind un amestecat — și că este partizan hotărât al unui congres pur ortodox. Congresul rabinilor ortodoksi va mai rezolva și chestiunea adevăraților rabini, spre deosebire de acei care se pretind astfel dar care, în realitate, nu au nici o pregătire.

El va avea loc în cursul lunii Ianuarie.

Cum era să fie format guvernul de colaborare.

Citim în „Vitorul”:

„Rezultatul tratativelor de colaborare, dintre guvern și opoziția federalizată era următorul guvern, care azi sau mâine urma să se constituie: D. general Averescu, președinte al consiliului; d. Argetoianu, ministru de interne; d. Take Ionescu, externe; d. Titulescu, finanțe; d. Mihailescu, agricultură; d. P. Bulor, instrucția; d. I. Popovici, comunicațiile; d. St. Popp, cultele; d. I. Petrovici, lucrări publice; d. general Răscanu, războiul; d. Eusebiu Popovici, subsecretariatul refacerii; d. Pelivan, domeniile și d. Inuleț, dacă ar fi acceptat, industria”

INFORMAȚIUNI.

— Ieri dimineața a sosit la Arad, d. general Văitoianu, comandantul trupelor de vest, pentru a inspecta trupele din garnizoană.

— Ziarul „Morning Post”, află din București că guvernul român va exporta în Anglia mai multe sute de kilograme de aur scos în ultimii doi ani din minele din Transilvania.

Guvernul francez a permis transportul prin Franța. Scopul acestei transacțiuni este ridicarea valutei românești, care s'a depreciat foarte mult în ultimul timp.

După ce intenționează a da atelierelor căilor ferate strănilor, desigur, că guvernul dă aurul, mergând în ascenzjune! Nici nu se putea altfel că ministru de externe este d. Take Ionescu, avocatul intereselor străine în România?

— D. Aurel Petrovici, avocat și director executiv al „Nădlăcanei” a depus la Administrația ziarului nostru, ca rescumărarea cumpei pe sicriul lui Sava Raicu, în favoarea fondului „Ocrotirea orfanilor de război” suma de lei 100.

— D. Iustin Olariu a depus la Administrația ziarului nostru, ca rescumpărare a cununii sicriul lui dr. Romul Veliciu, în favoarea fondului orfanilor de război suma de lei 50.

— D. Emil Miclesu a fost numit prim inspector consult județean onorar.

— Duminecă la orele 6 d. p. se va serba catedrală, cununia religioasă, a d. Stella Moldovan cu d. căpitan D. Oncica.

— Medicinistul Teofil Morariu, despre care vestise, că ar fi fost ucis de unguri, într-o temniță din Budapesta, — a fost pus în libertate de guvernul maghiar și a obținut permisiunea de a întoarce în țară. D. Teofil Morariu a sosit la Oradea-Mare.

— Poliția din Oradea-Mare, a descoperit locuința văduvei Demetria Tezseran o masă pentru falsificarea monedelor de fier de 20 și de bani.

Dr. P. Robescu, ordonează dela 8—9 dela 2—4 în Bulev. Regina Maria (Andrăssy) Palatul Neumann: Boll interne de copii și sânge.

— Abonații, cari au primit deja avizul administrației referitor la situația abonamentului lor, sunt cu insistență rugați să ne trimidă fără întârziere restanța de abonament, — făcând la cuponul mandatului postal fășia care primesc ziarul. — În caz contrar expirarea se va suspenda.

x Au sosit mărfuri împletite și țesute din Viena la magazinul BĂRSONY. Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) nr. 17. Telefon 642. Ba 2

x BANCA VITICOLĂ a României aduce cunostința dlor acționari cari nu au efectuat încă vărsămintele la acțiunile Emisiunii, că se mai acordă, pentru efectuarea lor, ultim termen până la 25 Decembrie, după care se vor aplica dispozițiunile codului de comerț. Pentru vărsămintele neefectuate la timp, percepe o dobândă de 10%. Me 2283

— Cadou de Crăciun — fotografii și cută artistic atelierul Nagy Géza Arad, Reg. Maria (fost Andrăssy) Nr. 22, partea cu față cu prefectura județului. Na 2168

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI MOBILITATE, să nu-ți pară rău de cheltuețele unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendide aranjatele saloane de mobile alui :

SZÉKELY ȘI REY

Fabrică de mobile transilvănene. Soc. p.

Răspunsul Camerei la Mesaj.

Proiectul de răspuns la Mesaj, a fost împărțit Camerei. În proiectul de adresă se arată, că mica legătură ce există între tron și națiune este cea mai bună garanție, pentru conștientizarea operei făcute, prin stăruirea tuturor. În jurul Tronului, națiunea se bucură de cel mai înalt eveniment al logodnei AA. LL. renașterii și a principesei Elisabeta, Cu George al Greciei. Se arată apoi, că generația noastră a fost sortită de misiunea istorică de a fi baza fundamentală și condițiunile de realizare ale României întregite, careia trebuie să se dea o nouă alcătuire conformă cerințelor naționale și dreptății sociale.

Se arată apoi, că pentru desăvârșirea operei în desfășurare avem nevoie să ne stim deplin fixați în cuprinsul hotărârilor noastre legislative. Basarabia noastră iubită, trup din trupul țării, dela care a fost smulșă, e definitiv pierdută astăzi la patia mamă pentru a nu se despărți niciodată.

Tronul e sortit să fie granița României și căderea deputaților sintetizează voința hotărâtă a unui întreg popor, când afirmă că „fronțiera despre Rusia e trasă pentru vecie și ea nu poate fi pusă în discuțiune”.

Rezolvirea chestiunii Basarabiei dă un prilej mult Adunării deputaților să afirme creșterea și lealitatea noastră, față de puternicii și noștri aliați de cari suntem legați prin frăția de sânge, prin interese prezente și viitoare, prin dreptate și prin directivele culturale. Adunarea deputaților a primit cu plăcere adresarea Majestății Voastre despre noua doctrină ce s'a dat în privința legăturilor dintre ei și noi.

De asemenea Adunarea deputaților este conștientă că permanenta colaborare cu vecinii noștri cari am fost alăturați în război este spre binele comun și al nostru și al lor.

Stăpâni înăuntrul hotărârilor noastre, tari prin înșirare și prin legăturile noastre cu aliații, suntem gata să legăm relații normale cu țările vecine; orice mână ce ni-se va întinde în sinceritate va fi primită cu o egală bunăvoință.

Se insistă apoi asupra chestiunii căreia poporul român îi poartă un viu interes și de care depinde dezvoltarea noastră economică și progresul nostru politic: e chestiunea regimului legal Dunării.

Adunarea deputaților așteaptă cu încredere desfășurarea acestei chestiuni care trebuie să pună în acord interesele internaționale cu apărarea intereselor noastre vitale la gurile Dunării.

Tradiționala toleranță a Românilor, care înțelegerea lui respectă credința fiecăruia, este o garanție cheazășie pentru conviețuirea viitoare a minorităților etnice și a bisericilor lor în stăruință română.

În această ordine de idei Adunarea deputaților înregistrează cu satisfacțiune și faptul că poporul român a legat relații diplomatice cu Scaunul Scaun.

Recăndu-se la chestia reformei agrare, Adunarea deputaților arată, că e adânc mișcată de faptul istoric al primelor brazde ce s'au săpat pentru împărțirea de pământ acelor cari muncesc.

„Improprietățile din acest moment, se pot socoti ca fapt împlinit și cu drept cuvânt stăruirea Voastră se poate mândri cu cea mai bună podoabă a glorioasei Sale domnii.

Adunarea deputaților, mândră că guvernul nostru Voastre și-a tradus în fapt făgăduințele, nu așteaptă decât desăvârșirea operei de proprietății, prin votarea legilor agrare”.

Reforma agrară trebuie înfăptuită definitiv și integral, dacă vrem să așezăm pentru totdeauna piatra fundamentală a ordinii sociale. Mari și grele sunt problemele ce decurg din această reformă.

Pentru ca economia națională să nu fie stăruință în raportul dela producțiune la consumație și dela import la export. Adunarea deputaților va îmbrățișa pe lângă actul improprietății și toate măsurile necesare sporirii producției pentru ca schimbarea radicală a repar-

ției proprietății să constituie un progres iar nu un regres în economia națională”.

Relativ la legea electorală se arată că Adunarea deputaților va fixa definitiv legea electorală pentru întreg cuprinsul României și își va da silința ca în aplicarea sufragiului universal, să împace incontestabilul drept al majorității cu reprezentarea proporțională a minorităților, deja înscrise în Constituție.

Pentru regularea situațiunii precare a finanțelor țării, s'a adoptat de adunarea națională sistemul progresivității impozitelor.

„Dar mai presus de toate, grija noastră trebuie să fie nivelarea sacrificiilor pe cari ni le-a impus războiul gloriei naționale. Acel cari au dat patriei mai mult, fie prin vărsare de sânge, fie prin sacrificarea întregului lor avut, trebuie să fie ușorați, iar sarcinile din timp de pace să fie suportate mai mult de către acei cari și-au văzut crescute avuțiile lor din mizeria generală”.

Un triplu interes: economia, interesul social și național ne îndeamnă spre o grabnică rezolvire a problemei intensificării muncii și a organizării muncii industriale.

Camera română va vota legea asociațiilor profesionale, contractul de muncă, contractul colectiv, recunoașterea unui minimum de existență și toate legile pentru ocrotirea muncitorilor, mineri, femei sau adulți, menite să le apere viața morală și fizică.

Adunarea deputaților a hotărât să dea întregului teritoriu al României unitatea cerută de caracterul național al noului stat.

Opera unificării legislative și administrative e o operă grea, de oarece s'au întrunit într'un trup teritorii cari au adus vieți de Stat deosebite.

Reprezentanții națiunii, conștienți de greaua lor sarcină, vor înfăptui unificarea în așa fel, încât să corespundă cu noua alcătuire unitară a regatului român, garantând tuturor deplina libertate, fără deosebire de rasă, limbă sau religie.

Toată această operă utiasă trebuie să ducă la crearea unui suflet românesc reînviat.

În acest scop vom da mare atențiune bisericii și școlii, două izvoare de energie cari au fost și vor fi cele două suporturi morale ale națiunilor noastre naționale.

Masele poporului trebuie luminate și învățământul rural trebuie completat cu un profesional, legat de viața practică.

Școlile trebuie să meargă mult mai departe decât învățătura de carte și nu ne vom da înlături dela nici o jertfă pentru cultura română.

Învățământul de toate gradele, trebuie supus unei revizii temeinice și în concordanță cu nevoile vremii.

Prin jertfă comună am obținut victoria și ne-am încheiat într'un singur triumf, tot astfel cu unanimitate credință să ne unim sufletele pentru desăvârșirea tuturor reformelor.

Situația funcționarilor județeni.

Adresa prefectului județului Arad către secretariatul de interne.

În așteptarea împlinirii multelor promisiuni, ce s'au făcut relativ la o îmbunătățire, conformă cu greutatea de trai, funcționarii județeni din Transilvania au îndeplinit până acuma cu resemnare munca grea ce le revine, pentru a asigura un curs normal administrației țării.

Amânarea prea îndelungată a regulării salariilor funcționarilor județeni, a produs în rândurile acestora de câtă vreme o neliniște și o mișcare, care nu poate fi spre bunul mers al administrației.

Retribuții cu un salariu, din care nici pe de parte nu pot acoperi spesele de trai, funcționarii județeni duc o viață plină de lipsuri și impunându-și cea mai mare abnegație.

Siliți a griji de familiile lor, o mare parte din ei, și chiar cei mai buni, au început a părăsi cariera de funcționar, căutând să-și asigure traiul, îmbrățișând alte cariere.

Această stare de lucruri nu poate fi în interesul statului, deoarece numai o administrație făcută de funcționari liberi de gândurile traiului pot asigura mulțumirea populației și ordinea în stat.

Prefectul județului Arad convingându-se despre situația grea a funcționarilor județeni și văzând pericolul, ce amenință statul prin părăsirea posturilor de către funcționarii județeni a trimis secretariatului general de interne din Cluj o adresă, în care arată situația în care

se află funcționarii administrativi ai județului, cărora nu li s'a acordat nici ajutorul de 300 lei, dat funcționarilor dela justiție și chiar nici ameliorare de salariu dată acum mai în urmă funcționarilor de comunicație județeni, ca maeștri de drum etc. D. prefect arată nedreptatea ce se face funcționarilor județeni prin aceasta și consecințele nefavorabile ce decurg din părăsirea posturilor de către funcționari.

Prefectul județului roagă secretariatul general de interne, ca în interesul bunului mers al administrației să ia dispoziții pentru regularea cât mai urgentă a salariilor funcționarilor județeni.

Dela cohorta cercetașilor „Moise Nicoară”.

Toți membrii secției cohorței cercetășești „Moise Nicoară” din localitate sunt rugați, să binevoască a participa la sedința secției, ce va avea loc la 18 Decembrie c. (Sâmbătă) la orele 5 după masă la sediul cercetașilor (liceul M. N.)

Ordinea de zi: Deschiderea sedinței; Raportul cassarului; Alegerea noului delegat al secției; Compunerea corpului de instructori; Reînvierea revistei „Gata Oricând”; Eventuale propuneri; Închiderea sedinței.

Având în vedere importanța sedinței rog, ca toți membri să se prezinte punctual la ora indicată iar pe această cale invit și on. public, care poartă interes față de mișcarea cercetășească, să participe la sedință.

Alexandru Frugina m. p. com. cohorței Moise Nicoară.

Telegrame

(„Ag. Damian”).

Schimbare în cabinetul francez.

Paris. — Locul ministrului de război, Lefevre, demisionat acum o săptămână, a fost ocupat de d. Reiberti, deputat al partidului republican.

Anarhiști greci deținuți.

Milano. — Poliția a deținut doi indivizi, originari din Atena și cari se pregăteau să treacă în Elveția. În valizile celor deținuți s'au aflat mai multe mașini infernale. Unul dintre complici a mărturisit, că aveau de gând să comită un atentat contra regelui Constantin al Greciei.

Principele Carol la București.

București. — A. R. Regală, mostenitorul Tronului, prințul Carol, a sosit la București. La gara de nord, a fost întâmpinat de M. S. Regele și de mai mulți membri ai guvernului.

Czernin la Berlin.

Berlin. — Conte Czernin, a sosit la Berlin. Călătoria fostului ministru de externe al Austriei, este în legătură cu criza financiară austriacă.

Nouii membri ai ligei națiunilor.

Geneva. — Congresul Ligei națiunilor a primit cu unanimitate de voturi între membrii Ligei națiunilor statele Finlanda, Luxemburg și Bulgaria. D. Viviani nu a votat pentru Bulgaria.

Agresiuni germane contra englezilor.

Kattowitz. — Un locotenent de aviație german, a ucis cu un glonte de revolver pe un sublocotenent englez, membru al comisiei militare interaliatate. Locotenentul german, afirmă că a comis omorul, apărându-se de loviturile ofițerului englez.

Redactor responsabil: Traian P. Nicolae.
Editor responsabil: Laurenția Luca.

TEATRUL APOLLO.

În 16 Joi, 17 Vineri, 18 Sâmbătă

Serie HENNY PORTEN

ÎN MUNT! NU SUNT PĂCĂTIE

Dramă socială în 4 acte. În rolul principal: Henny Porten

PUBLICAȚIUNE.

În cancelaria secretariatului din Naț. s-a cautat un scrietor care are 1—2 ani praxă în afacerile administrative și posedă perfect limba română.

Salarul lunar 500 Lei și 30% din venitele laterale afară de aceia dela secretar va primi viptul iar dela comună locuință, încălzit și luminat gratuit.

Iuliu Kerekes
secretar Nadăș, jud. Arad.

Pi 2287—1

Avizăm citoriașii noștri comercianți că ne-a sosit un nou transport de

mărfuri din Galați

și anume: textile, mărfuri coloniale, misir, bumbac, taipă și altele, și îi rugăm să-și facă comenzile din vreme.

„Arădana”
societate comercială și industrială ARAD.

Posesorii de acțiuni Emis. V BANCA ROMÂNEASCĂ

sunt invitați, conform prospectului acestei emisiuni, a efectua cel de-al doilea și ultim vărsământ de lei 400, de acțiuni în intervalul dela 1—31 Decembrie 1920; asupra vărsămintelor efectuate după aceasta dată se va percepe o dobândă de întârziere de 10% pe an, aplicându-se în același timp dispozițiunile codului de comerț.

Odată cu facerea vărsămintelor la centrală, se vor libera și certificatele provizorii.

Vărsămintele se primesc în București la sediul Central str. Smârdan No 5, iar în provincie la sucursalele noastre și la Băncile unde s'a făcut primul vărsământ.

A 2240—8

Banca Românească.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumțează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistriele, petele de ficat, bubitele, încrețiturile și întinerește și înviează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegie de sticlă p. prețul de 7-50 Lei

SĂPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie infrumțează pielea. Prețul 5-50 Lei.

PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricacioase, acoperă invizibilă pielea. Prețul 6— Lei. (În toate culorile.)

APA de GURA MARGIT, 20— Lei.

CREMA de DINȚI MARGIT, 5— Lei.

Dr. FÖLDES și HEHS Arad.

Depozit general: L. BOGOY București, str. Vultur 43.

F3 2088—60

GRÜNWARD și MOSKOVITS

Mare magazin de zahăr, zaharicale, fructe coloniale, mărfuri de No-rinberg și mărunțișuri.

ARAD, (în fața cu primăria)

Ou 1260—12

L. GOTTLIEB

PĂLĂRIER, ARAD, BUL. REGINA MARIA (ANDRÁSSY) 3.

! Curăță și repară pălării !
în termen scurt și pentru prețuri
avantajoase. MARE DEPOZIT de
pălării pentru bărbați și copii.

COMUNICAȚIE PERMANENTĂ

pentru colecționarea și transportarea cu viteză mare a mărfurilor între Arad, Murășlia, Simeria (Piski), Vințul de jos, Alba Iulia, Sighișoara, Brașov, Sibiu, Cucerdea, Mureșoșorhei, Cluj, Oradea-mare, Timișoara, Lugoj, Caransebeș și Orșova.

MAXIM KÖNIG
birou de transport. Arad, Bucur (Eötvös) 3.
K8 2121—20

MALTRY

POST CROITOR AL FIRME-
LOR MONDIALE DIN PARIS

SALON FRANCEZ DE MODĂ P. DAME

ARAD, STRADA DECEMBRIE
(HASSZINGER) 3/a. ÎN CURTE.

CONFECTIONEAZĂ COSTUME
DE D. MESIPALETOURI, ELE-
GANTE ȘI DUPĂ CEA MAI
NOUĂ MODĂ. Ma 2958—16

AL DOILEA CONCURS PENTRU PREMII AL SOCIETĂȚII

CARTEA ROMÂNEASCĂ

Societatea „Cartea Românească”, întemeiată cu scop de a lucra pentru dezvoltarea tuturor ramurilor literaturii românești și pentru răspândirea culturii în popor, instituind în anul 1920 cel dintâi concurs pentru premii, va continua și pentru anul 1921 cu al doilea concurs.

La acest al doilea concurs se vor acorda următoarele premii pentru următoarele subiecte:

1. Cărți de povestiri pentru copii. Două premii de câte 3000 lei.
2. Romane științifice sau istorice. Un premiu de 4000 lei și altul de 3000 lei.
3. Romane cu orice fel de subiect. Două premii de câte 3000 lei.
4. Povestiri în legătură cu războiul nostru pentru unitatea națională. Două premii de câte 4000 lei.
5. Un studiu asupra vieții și operelor lui Al. Vlahuță. Premiu 6000 lei.
6. Studiu de biografie și bibliografie asupra lui Ștefan O. Iosif. Premiu 4000 lei.
7. Studiu asupra muzicii românești. Un premiu de 5000 lei.
8. Pământul neamului românesc întreg; trecutul poporului român; speranțe și pregătiri pentru viitor. Un premiu de 5000 lei.
9. Schimbări sociale și economice produse în urma marelui război. Un premiu de 6000 lei.

10. Îngrijirea copiilor. Un premiu de 3000 lei.

11. Hrana muncitorului sătean și orășean. Un premiu de 5000 lei.

12. Cerul și pământul pe înțelesul tuturor. Un premiu de 3000 lei.

13. Marile descoperiri și invențiuni științifice din ultimul timp. Un premiu de 5000 lei.

14. Agricultură și gospodăria rurală în legătură cu noul regim al proprietății în România. Un premiu de 4000 lei.

15. Asociațiunile țărănești; istoricul pe scurt, rezultatele experienței în alte țări și la noi; situația lor actuală din țara noastră; foloasele cari s'au dobândit și cari se pot dobândi din aceste asociațiuni. Un premiu de 5000 lei.

16. Industrializarea produselor agricole. Un premiu de 6000 lei.

17. Știința grădinăriei. Un premiu de 4000 lei.

18. Albinăritul. Un premiu de 4000 lei.

19. Irigațiunile. Un premiu de 15.000 lei.

Condițiunile se pot afla dela Administrația Centrală a Societății „CARTEA ROMÂNEASCĂ”, Bulevardul Academiei, 3.

Ca 2278—